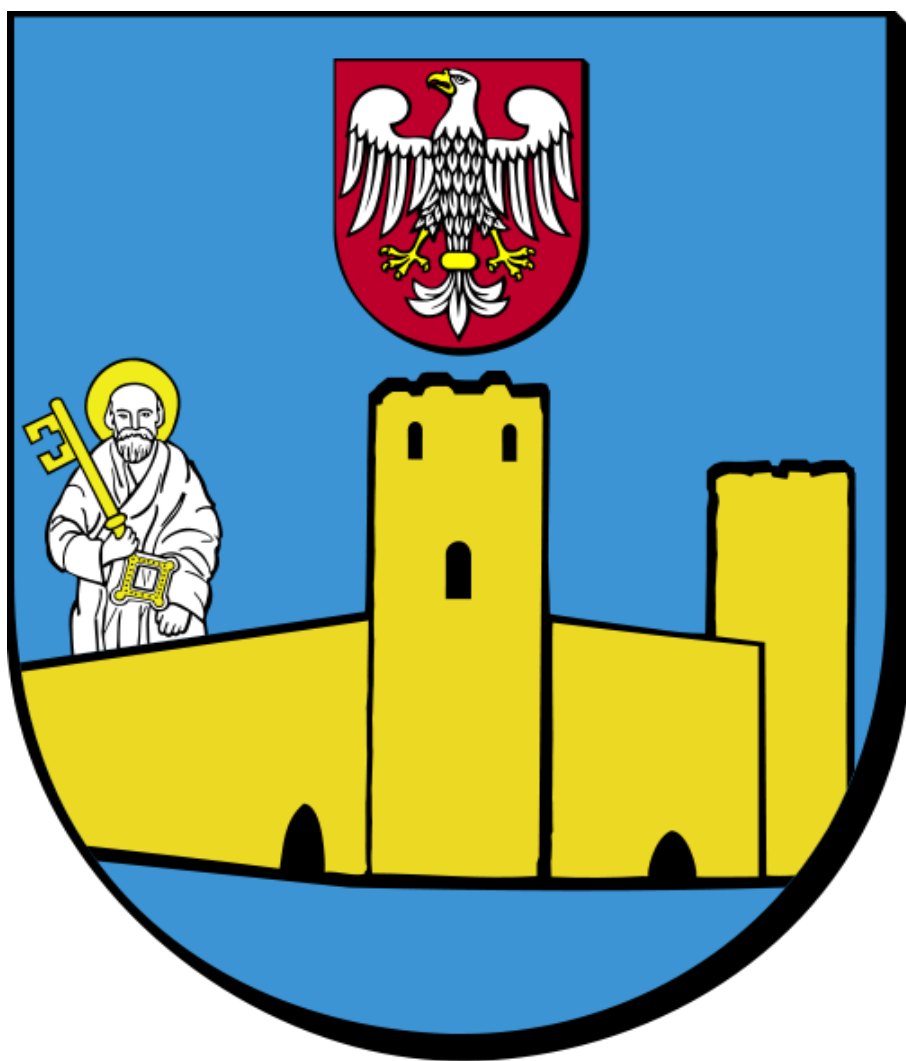

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE CIECHANOWSKIM
NA LATA 2026 – 2034**

CIECHANÓW, STYCZEŃ 2026 r.

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Cele i metody badań.....	4
III. Osoby z niepełnosprawnościami w powiecie ciechanowskim	5
IV. Instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych.....	9
V. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie ciechanowskim	12
VI. Rehabilitacja zawodowa w powiecie ciechanowskim.....	16
VII. Rehabilitacja społeczna w powiecie ciechanowskim.....	20
VIII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. 29	
IX. Kompleksowa rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu ciechanowskiego.....	32
X. Cele szczegółowe i zadania do realizacji w latach : 2026 – 2034	40
XI. Monitoring i ewaluacja programu.....	43
XII. Podsumowanie	44
XIII. Spis tabel.....	45

I. Wprowadzenie

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2026-2034 jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej powiatu ciechanowskiego, w szczególności ukierunkowanym na rozwiązywanie problemów osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

Według Światowej Organizacji Zdrowia WHO:
„Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenia sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”.

Nadrzędnym celem Programu jest **poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu powiatu ciechanowskiego poprzez prowadzenie działań sprzyjających aktywności życiowej osób z niepełnosprawnościami, a tym samym przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tych osób.**

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2026-2034 jest dokumentem wieloletnim, który ma na celu ocenę sytuacji osób z niepełnosprawnościami, wyszczególnienie dotychczasowych działań powiatu w zakresie dotyczącym tej grupy osób, określenie głównych celów i założeń oraz wskazanie podmiotów podejmujących działania w tym zakresie.

Wszelkie działania mają na celu minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokajanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez m.in.:

- wczesne rozpoznawanie i diagnozowanie niepełnosprawności,
- rehabilitację,
- edukację,
- rehabilitację i doradztwo zawodowe,
- ochronę socjalną, ekonomiczną i prawną,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne oraz sprzęt ułatwiający samodzielne funkcjonowanie,
- usuwanie lub ograniczenie barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2026-2034 jest kontynuacją dotychczas realizowanego Programu na lata 2017-2025. Program wskazuje cele i zadania do realizacji w latach 2026-2034. Dokument ten docelowo stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2017-2026 odnoszącej się do osób z niepełnosprawnościami, w szczególności do celu strategicznego Nr 3 określonego jako: „Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych”.

II. Cele i metody badań

Przedmiot programu:

Za przedmiot uznaje się problemy osób z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej oraz możliwości ich rozwiązywania.

Podmiot programu:

Podmiotem programu są niepełnosprawni mieszkańcy powiatu ciechanowskiego położonego w centralnej Polsce, w województwie mazowieckim. Powierzchnia powiatu wynosi 1.063 km² i jest zamieszkała przez ok. 84 tys. osób.

W skład powiatu wchodzi 9 samorządów lokalnych stopnia podstawowego: Miasto Ciechanów, Gmina Ciechanów, Miasto i Gmina Głinojeck, Gmina Gołymin-Ośrodek, Gmina Grudusk, Gmina Ojrzeń, Gmina Opinogóra Górna, Gmina Regimin oraz Gmina Sońsk.

Rysunek 1. Podział administracyjny powiatu ciechanowskiego

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_ciechanowski

Cel główny programu:

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu powiatu ciechanowskiego poprzez prowadzenie działań sprzyjających aktywności życiowej osób niepełnosprawnych, a tym samym przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tych osób.

Cele szczegółowe:

1. Rehabilitacja społeczna - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami.
2. Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami.
3. Edukacja dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich rodzin.
4. Rozwój aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami.
5. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej i właściwych postaw społecznych.

Metody badań:

Badania przeprowadzono na podstawie ankiet opracowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, które zostały wysłane celem wypełnienia do wszystkich gmin powiatu, organizacji pozarządowych istniejących w powiecie oraz następujących instytucji: Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie, Powiatowego Centrum

Usług Wspólnych w Ciechanowie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ciechanowie, Wydziału Promocji, Zdrowia, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w Starostwie Powiatowym w Ciechanowie, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie. Ankiety te dotyczyły problemów dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu ciechanowskiego, wskazanych przez ww. gminy, organizacje i instytucje. W opracowaniu Programu uwzględniono także problemy zgłaszane bezpośrednio do pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie przez osoby z niepełnosprawnościami w trakcie ich bieżącej pracy tj. udzielania pomocy w ramach rehabilitacji społecznej.

III. Osoby z niepełnosprawnościami w powiecie ciechanowskim

Aktualnie obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa, regulowane różnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje.

1. Orzecznictwo do celów rentowych, które prowadzą – lekarze orzecznicy ZUS oraz komisje lekarskie ZUS oraz komisje lekarskie ZUS. Lekarzom rzeczoznawcom i komisjom lekarskim Kasy Rolniczego Ubezpieczenia (KRUS) podlegają rolnicy i ich rodziny. Komisjom lekarskim MON lub MSWiA podlegają tzw. służby mundurowe (policjanci, żołnierze, celnicy).

2. Orzecznictwo do celów poza rentowych – realizowane przez powiatowe lub miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Osoby, o których stanie zdrowia orzekały po 1 stycznia 1998 roku: wojskowe komisje lekarskie, komisje MSWiA lub lekarze rzeczoznawcy KRUS nie są osobami z niepełnosprawnością w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Osoby te powinny stanąć przed powiatowym zespołem do spraw orzekania o niepełnosprawności w celu orzeczenia stopnia niepełnosprawności.

Na podstawie przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych można uzyskać orzeczenie o zaliczeniu do:

- znacznego,
- umiarkowanego,
- lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

W zależności od stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz jej wpływu na zdolność do pracy oraz ewentualny obowiązek sprawowania opieki lub pomocy innym osobom można zostać zaliczonym do jednego z w/w stopni niepełnosprawności.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innym osobom w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Orzeczenie o zaliczeniu do danego stopnia niepełnosprawności stanowi podstawę do korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów, w tym na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ponadto oprócz stopni niepełnosprawności rozróżnia się symbole przyczyn niepełnosprawności:

- 01-U – upośledzenie umysłowe,
- 02-P – choroby psychiczne,
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O – choroby narządu wzroku,
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu,
- 06-E – epilepsja,
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08-T – choroby układu pokarmowego,
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego,
- 10-N – choroby neurologiczne,
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

W powiecie ciechanowskim instytucją orzekającą osoby z niepełnosprawnościami jest Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie, który wydaje orzeczenia o niepełnosprawności (dla osób do 16 roku życia) oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (dla osób po 16 roku życia), które mają zastosowanie do celów poza rentowych.

Osoby, które legitymują się orzeczeniem o niezdolności do pracy wydanym przez lekarza orzecznika ZUS mogą korzystać z uprawnień przewidzianych dla osób z poszczególnymi stopniami niepełnosprawności. Ponadto orzeczenia wydane przez lekarza orzecznika ZUS są traktowane na równi z orzeczeniami o zaliczeniu do jednego ze stopni niepełnosprawności tj.:

- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji jest traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Tabela nr 1. Liczba ludności w powiecie ciechanowskim według płci.

	Liczba
Ogółem	84 917
Mężczyźni	41 678
Kobiety	43 239

Źródło: GUS (31.12.2024)

Tabela nr 2. Liczba osób z niepełnosprawnością w powiecie ciechanowskim według płci.

	Liczba
Ogółem	11 235
Mężczyźni	5 173
Kobiety	6 062

Źródło: GUS (2021)

Przedstawiona poniżej analiza sytuacji osób z niepełnosprawnościami została opracowana w oparciu o dane uzyskane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Ciechanowskim w latach 2023-2024.

Tabela nr 3. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności w latach 2023-2024.

Lata	Liczba orzeczeń o niepełnosprawności	Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności
2023	216	956
2024	196	1 190

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie.

Najczęstszymi orzeczonymi przyczynami niepełnosprawności u dzieci do 16 roku życia w okresie 2023 – 2024 były: **12 - C** - całkowite zaburzenia rozwojowe, **11- I** : inne schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne, i odzwierzęce, choroby układu krwiotwórczego oraz **10 – N** – choroby neurologiczne.

Tabela nr 4. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyny niepełnosprawności i płci – orzeczenia o niepełnosprawności dla osób poniżej 16 r.ż. – w latach 2023-2024.

Przyczyna niepełnosprawności	2023		2024	
	Ogółem	w tym kobiety:	Ogółem	w tym kobiety:
01-U	3	1	5	2
02-P	4	1	5	2
03-L	14	7	12	7
04-O	1	0	4	2

05-R	11	4	14	9
06-E	6	2	4	2
07-S	10	6	12	3
08-T	6	3	4	0
09-M	6	3	8	4
10-N	35	18	19	6
11-I	36	20	37	20
12-C	84	23	72	22
RAZEM:	216	88	196	79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie.

U osób dorosłych najczęstszą przyczyną orzekania o stopniu niepełnosprawności w okresie 2023 – 2024 było **05 - R** - upośledzenie narządu ruchu, następnie **10- N** - choroby neurologiczne oraz **07 – S** – choroby układu oddechowego i krążenia.

Tabela nr 5. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyny niepełnosprawności i płci – orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – osoby powyżej 16 r.ż. – w latach 2023-2024.

Przyczyna niepełnosprawności	2023		2024	
	Ogółem	w tym kobiety:	Ogółem	w tym kobiety:
01-U	11	6	17	6
02-P	108	61	96	48
03-L	26	11	46	22
04-O	15	13	32	16
05-R	296	169	403	244
06-E	11	3	4	-
07-S	149	64	173	68
08-T	39	17	56	30
09-M	66	45	71	48
10-N	161	78	203	94
11-I	48	22	64	39
12-C	26	4	25	4
RAZEM:	956	493	1 190	619

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie.

W powiecie ciechanowskim w analizowanym okresie w wydanych przez Zespół orzeczeniach o uzyskanym stopniu niepełnosprawności przeważa stopień umiarkowany.

Tabela nr 6. Liczba wydanych orzeczeń według stopni niepełnosprawności – osoby powyżej 16 r.ż. – w latach 2023-2024.

Lata	Ogółem liczba orzeczeń o st.	Orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu:		
		Lekkim	Umiarkowanym	Znacznym
2023	956	291	441	224
2024	1 190	229	615	346
Ogółem	2 146	520	1 056	570

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie.

Z powyższych danych wynika, iż nastąpił wzrost wydawanych orzeczeń ze stopniem umiarkowanym i znacznym.

IV. Instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych

Instytucje:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, ul. 17 Stycznia 7** – realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z Ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.).
- Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie, ul. Sygietyńskiego 11** – realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.) oraz prowadzi działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214).
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ciechanowie, ul. Kopernika 7** - orzeka o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia do celów pozarentowych oraz o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia z terenu powiatu ciechanowskiego.
- Ośrodki Pomocy Społecznej:**
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie,
 - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głinojecku,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opinogórze Górnej,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Regiminie,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudusku,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ojrzeniu,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołyminiu Ośrodka,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sońsku,

realizują m.in. zadania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208).

5. **Warsztat Terapii Zajęciowej przy Domu Pomocy Społecznej w Ciechanowie, ul. Krucza 32** - finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków własnych powiatu, prowadzi terapię dla 30 osób z niepełnosprawnością.
6. **Ośrodek Wsparcia w Ciechanowie, ul. Świętochowskiego 8** - podtrzymuje i rozwija umiejętności niezbędne do samodzielnego życia dla 30 pełnoletnich osób z niepełnosprawnością intelektualną – typ B.
7. **Środowiskowy Dom Samopomocy typu A i B** – dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu, przeznaczonym dla osób dorosłych, przewlekłe psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo.
8. **„Dzienny Dom Senior +” w Ciechanowie** - prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie zapewniający osobom w wieku emerytalnym, osobom z ustaloną niepełnosprawnością wsparcie w organizacji aktywnego życia społecznego.
9. **Dzienny Dom Pobytu PCK dla osób starszych z chorobami otępiennymi w Ciechanowie** - jest jednostką organizacyjną Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Ciechanowie, utworzoną w ramach realizacji zadania publicznego pt. „Dzienny Dom Pobytu PCK dla osób starszych z chorobami otępiennymi” dofinansowanego ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego. Jednostka świadczy specjalistyczne usługi terapeutyczne, opiekuńcze i społeczne dla osób starszych z chorobami otępiennymi.
10. **Dom Pomocy Społecznej w Ciechanowie, ul. Krucza 32** – DPS jest domem otwartym dla 185 osób przewlekłe psychicznie chorych z miejscami wygasającymi dla osób przewlekłe somatycznie chorych.
11. **Dom Pomocy Społecznej „Kombatant” w Ciechanowie, ul. Batalionów Chłopskich 12** - placówka przeznaczona jest dla 105 osób (90 osób w podeszłym wieku oraz 15 osób przewlekłe somatycznie chorych).
12. **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ciechanowie, ul. Sienkiewicza 13** - jednostka służy m.in. wszechstronnej edukacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie na terenie powiatu ciechanowskiego.
13. **Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ciechanowie, ul. Wyzwolenia 10a**, która wydaje orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, a także prowadzi m.in. zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, stymulujące rozwój poznawczy, socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży oraz psychoedukacyjne dla młodzieży w kryzysie, a także prelekcje, wykłady i warsztaty dla rodziców.

14. **Powiatowe Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Ciechanowie, ul. Batalionów Chłopskich 12a**, które stanowi formę Ośrodka Wsparcia zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej dla osób, które wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Centrum zapewnia opiekę dla 20 osób dorosłych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności bądź równoznacznym (6 miejsc na pobyt całodobowy i 14 na pobyt dzienny).
15. **Wydział Promocji, Zdrowia, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Ciechanowie** – wykonuje zadania na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Ciechanowie, m.in.: prowadzenie działalności w zakresie udzielania wszelkiej pomocy osobom z niepełnosprawnością w realizacji ich uprawnień, zbieranie informacji w zakresie współpracy z organizacjami prowadzącymi działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, współpraca z PCPR i PZON w zakresie osób z niepełnosprawnościami, kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych poprzez promocję i popularyzację problemów, potrzeb i ogółu spraw związanych z niepełnosprawnością, koordynowanie działań na rzecz aktywizacji osób z niepełnosprawnością.
16. **Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Ciechanowskim** – jest organem opiniotwórczo-doradczym w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Do jej zadań należy w szczególności inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością, opiniowanie projektów, programów dotyczących ich problemów oraz ocenianie realizacji zadań wynikających z polityki wobec tej grupy osób. Rada stanowi ważne ogniwo współpracy pomiędzy samorządem powiatowym, organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej działające na terenie powiatu:

Największą placówką medyczną funkcjonującą na terenie powiatu ciechanowskiego jest **Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie**. Szpital jest jednostką organizacyjną i budżetową, podlegającą Wojewodzie. Podstawowym celem działania zakładu jest wykonywanie działalności leczniczej poprzez udzielanie świadczeń zdrowotnych, jak również promocja zdrowia i realizacja zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażanie nowych technologii medycznych oraz metod leczenia.

Na terenie powiatu ciechanowskiego działają następujące publiczne i niepubliczne poradnie podstawowej opieki zdrowotnej:

1. Centralny Szpital Kliniczny MSWiA w Warszawie, Poliklinika Ciechanów;
2. NZOZ „ESKULAP” Centrum Medyczne w Ciechanowie;
3. NZOZ „MEDICUS CLINIC” w Ciechanowie;
4. NZOZ Poradnia Rodzinna „PULS” w Ciechanowie;
5. NZOZ „RODZINA” w Ciechanowie;
6. NZOZ „ARNICA” w Ciechanowie
7. Przychodnia Lekarska VITA-MED w Ciechanowie;
8. Centrum Medyczne ELBIT MED w Ciechanowie;
9. Samodzielny Publiczny Zespół ZOZ w Głinojecku wraz z Filią nr 1 w Ościślowie oraz Filią nr 2 w Woli Młockiej;

10. NZOZ „SALUS” w Grudusku;
11. NZOZ „SANALEX” w Ojrzeniu;
12. NZOZ „IROMED” w Opinogórze;
13. NZOZ „MEDICA” w Regiminie;
14. Centrum Medyczne GAJDA-MED, filia w Sońsku;
15. NZOZ „ANMED” w Sońsku;
16. Centrum Medyczne GAJDA-MED, filia w Gołyminie-Ośrodku.

Na terenie powiatu funkcjonują 22 apteki ogólnodostępne, w tym jedna czynna całodobowo.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością w powiecie ciechanowskim

Na terenie powiatu ciechanowskiego funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, które w ramach swojej działalności prowadzą również działania wspierające różne grupy społeczne, w tym również osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie współpracuje w szczególności z:

1. Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Ciechanowie,
2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Miejsko-Powiatowego w Ciechanowie,
3. Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe w Ciechanowie,
4. Ciechanowskie Stowarzyszenie dla Niepełnosprawnych,
5. Debeściaki Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Z Niepełnosprawnością w Ciechanowie,
6. Fundacja Pomocy Dzieciom, Młodzieży i Dorosłym Niepełnosprawnym „Być Jak Inni” w Ciechanowie,
7. Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie.

V. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w powiecie ciechanowskim

Zgodnie z ustawą z dnia 7 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2025 r . poz. 1043 z późn. zm.) i przepisami wykonawczymi każdy uczeń ze stwierdzoną niepełnosprawnością ma zapewnioną możliwość realizowania procesu kształcenia we wszystkich typach szkół – zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz możliwościami, predyspozycjami i stanem zdrowia. W rozumieniu przepisów oświatowych dzieckiem z niepełnosprawnością jest osoba, która posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Kształcenie specjalne nie oznacza automatycznie umieszczenia dziecka w szkole specjalnej – może ono odbywać się także w szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych bądź w oddziałach specjalnych, przy zastosowaniu specjalnej organizacji nauki i metod pracy dostosowanych do potrzeb ucznia. Istotnym jest również, że w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej szkoła i placówka wspierają ucznia od momentu stwierdzenia potrzeby wsparcia – niezależnie od decyzji o nauczaniu w trybie indywidualnym czy grupowym. Celem jest zagwarantowanie równego dostępu do kształcenia i uczestnictwa w życiu szkoły dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, przy uwzględnianiu ich potrzeb oraz pełnego rozwoju ich możliwości.

Na terenie powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ciechanowie, której celem jest udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom od momentu urodzenia i młodzieży, a także pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz pomocy rodzicom i nauczycielom związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

W 2024 roku Zespoły działające w Poradni wydały:

- 99 opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dla dzieci niepełnosprawnych, u których stwierdzono potrzebę pobudzania rozwoju psychoruchowego i społecznego,

- 530 orzeczeń.

Tabela nr 7. Szczegółowa analiza wydanych w 2024 r. przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną orzeczeń.

ORZECZENIA	Liczba
Niesłyszących i słabo słyszących	5
Niewidomych i słabo widzących	5
Upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim Indywidualnie	1
Niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	69
Niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym	6
Niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i jednocześnie zagrożonych bądź niedostosowanych społecznie	11
Niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją	51
Autyzmem, w tym zespołem Aspergera	160
Z niepełnosprawnościami sprzężonymi	69
Zagrożonych niedostosowaniem społecznym	30
Niedostosowanych społecznie	28
O potrzebie indywidualnego nauczania	92
O potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	3
Łącznie:	530

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ciechanowie.

W 2024 r. Poradnia wydała w sumie 832 opinie w różnych sprawach dotyczących dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Opinie wydawano w sprawach m. in. odroczenia obowiązku szkolnego, zwolnienia z nauki drugiego języka obcego, dostosowania wymagań edukacyjnych, objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, w szkole lub placówce oświatowej, stwierdzenia specyficznych trudności w uczeniu się, organizacji zindywidualizowanej ścieżki kształcenia oraz w innych sprawach związanych z kształceniem i wychowaniem dziecka.

Osoby z niepełnosprawnością z terenu powiatu ciechanowskiego korzystały na tych samych prawach, jak inni klienci placówki, z dostępnej oferty działań, która obejmowała pomoc pedagogiczno-psychologiczną.

W powiecie ciechanowskim mamy rozwiniętą sieć przedszkoli i szkół podstawowych:

- 1) w mieście Ciechanów – 23 przedszkola i 11 szkół podstawowych;
- 2) w gminie wiejskiej Ciechanów- 2 przedszkola i 3 szkoły podstawowe;
- 3) w miejsko-wiejskiej gminie Gliniojeck – 2 przedszkola i 3 szkoły podstawowe;
- 4) w gminie Gołymín-Ośrodek – 1 przedszkole i 2 szkoły podstawowe;
- 5) w gminie Grudusk – 1 przedszkole i 2 szkoły podstawowe;
- 6) w gminie Ojrzeń – 3 szkoły podstawowe;
- 7) w gminie Opinogóra Górna – 3 szkoły podstawowe;
- 8) w gminie Regimin – 3 szkoły podstawowe;
- 9) w gminie Sońsk – 1 przedszkole i 3 szkoły podstawowe.

W szkołach podstawowych funkcjonują również oddziały przedszkolne.

W powiecie ciechanowskim jest 5 szkół ponadpodstawowych oraz 1 ośrodek szkolno-wychowawczy, dla których organem prowadzącym jest powiat. Uczniowie z niepełnosprawnościami uczą się w ciechanowskich szkołach ponadgimnazjalnych. Według stanu na dzień 27 sierpnia 2025 roku, w skład tych placówek wchodzi:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Z. Krasińskiego w Ciechanowie (liczba uczniów – 705, w tym 17 uczniów z niepełnosprawnością);
- Zespół Szkół Nr 1 im. Gen J. Bema w Ciechanowie (liczba uczniów – 589, w tym 21 uczniów z niepełnosprawnością);
- Zespół Szkół nr 2 im. A. Mickiewicza w Ciechanowie (liczba uczniów – 1 003, w tym 16 uczniów z niepełnosprawnością);
- Zespół Szkół nr 3 im. S. Staszica w Ciechanowie (liczba uczniów – 542, w tym 12 uczniów z niepełnosprawnością);
- Zespół Szkół Technicznych Centrum Kształcenia Ustawicznego im. S. Płoskiego w Ciechanowie (liczba uczniów 481, w tym 35 uczniów z niepełnosprawnością);
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ciechanowie (Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna, Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy – liczba uczniów z niepełnosprawnością 22).

Wiodącą placówką edukacyjną w kształceniu dzieci z niepełnosprawnością intelektualną i sprzężoną począwszy od poziomu przedszkola jest Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ciechanowie.

Uczniowie z niepełnosprawnościami uczestniczą w zajęciach edukacyjnych w klasach ogólnodostępnych, gdzie proces nauczania wspierany jest przez nauczyciela współorganizującego kształcenie specjalne, którego zadaniem jest dostosowywanie metod pracy oraz form oceniania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także udzielanie im pomocy podczas zajęć. Uczniowie objęci są także wsparciem specjalistów – pedagoga, psychologa, nauczyciela rewalidacji. W zależności od potrzeb organizowane są również zajęcia rewalidacyjne, socjoterapeutyczne czy logopedyczne oraz inne formy indywidualnego wsparcia. Działania integracyjne odbywają się również podczas godzin wychowawczych, wycieczek szkolnych, wyjść kulturalno-edukacyjnych, wydarzeń okolicznościowych oraz projektów klasowych i międzyszkolnych. Ich celem jest wspieranie relacji rówieśniczych, budowanie wzajemnego szacunku, empatii i poczucia wspólnoty. Zarówno młodzież, jak i nauczyciele szkół podejmują liczne działania charytatywne na rzecz uczniów z niepełnosprawnością. Organizowane są zbiórki, akcje pomocowe, wspólne inicjatywy integracyjne, które mają na celu nie tylko wsparcie materialne czy organizacyjne, ale przede wszystkim wzmocnienie poczucia solidarności i wzajemnej troski w środowisku szkolnym. Dla każdego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zespół nauczycieli i specjalistów pracujących bezpośrednio z uczniem dokonuje dwa razy w ciągu

roku szkolnego wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia (WOPFU) i opracowuje indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) – na dany etap edukacyjny, uwzględniający zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Zespół dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej – dwa razy w roku oraz w miarę potrzeb dokonuje modyfikacji IPET. Pracę zespołu koordynuje wychowawca klasy, natomiast pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole koordynuje pedagog specjalny.

Uczniowie korzystają z różnych form wsparcia, m. in.:

- zajęć korekcyjno-kompensacyjnych – wyrównujących deficyty rozwojowe i edukacyjne,
- zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne – kształtujących umiejętność komunikacji, współpracy, rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z trudnościami,
- Treningu Umiejętności Społecznych (TUS) – przygotowującego do prawidłowego funkcjonowania w grupie rówieśniczej,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i matematyki,
- porad indywidualnych prowadzonych przez psychologa, pedagoga i pedagoga specjalnego,
- zajęć rewalidacyjnych – realizowanych przez specjalistów.

W szkołach dla których organem prowadzącym jest powiat ciechanowski w roku szkolnym 2024/2025 z zajęć indywidualnych korzystało 20 uczniów, natomiast z zajęć rewalidacyjnych 83.

W gminie Sońsk funkcjonuje Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. A. Świętochowskiego w Gołotczyźnie, w której uczy się 3 uczniów z niepełnosprawnością.

Ponadto na terenie powiatu ciechanowskiego funkcjonują niepubliczne szkoły ponadpodstawowe:

- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie Centrum Kształcenia w Ciechanowie,
- Szkoła Policealna Centrum Szkoleniowego „WIEDZA” w Ciechanowie,
- Szkoła Policealna Farmaceutyczna w Ciechanowie,
- PUL im. 11 Pułku Ułanów Legionowych w Ciechanowie,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Edukacji Innowacyjnej w Ciechanowie,
- Bydgoski Zakład Doskonalenia Zawodowego w Ciechanowie,
- CN-B im. Polskich Spadochroniarzy w Ciechanowie;
- Medyczna Szkoła Policealna w Ciechanowie.

Ofertę edukacyjną do młodzieży z niepełnosprawnością kierują również 3 funkcjonujące w powiecie szkoły wyższe:

- Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych Filia w Ciechanowie ul. Żórawskiego 5,
- Wyższa Szkoła Biznesu i Zarządzania w Ciechanowie, ul. Płońska 143,
- Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Ciechanowie ul. Narutowicza 9.

Ponadto na terenie powiatu istnieją:

- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gołotczyźnie,
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Gołotczyźnie.

W ankiecie dotyczącej programu skierowanej do samorządów gminnych rehabilitacji edukacyjnej poświęcono III dział. Proszono m.in. o podanie liczby uczniów z niepełnosprawnością oraz określenie istniejących problemów dotyczących kwestii edukacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. Analiza informacji z ankiet wskazuje, że:

- 1) Miasto Ciechanów – brak danych;
- 2) Gmina wiejska Ciechanów – brak danych o liczbie uczniów z niepełnosprawnością. Istniejącym problemem jest brak specjalistów i dostępności do specjalistycznych placówek, brak klas integracyjnych w szkołach;
- 3) Gmina miejsko-wiejska Głinojeck – 8 uczniów z niepełnosprawnością. Problemy edukacyjne wynikające z niepełnosprawności uczniów zostały częściowo rozwiązane. Problemem pozostałym do rozwiązania są bariery architektoniczne w dwóch placówkach oświatowych;
- 4) Gmina Gołymín – Ośrodek - 17 uczniów z niepełnosprawnością problemy edukacyjne wynikające z niepełnosprawności uczniów zostały rozwiązane;
- 5) Gmina Grudusk - 9 uczniów z niepełnosprawnością. Problemy edukacyjne wynikające z niepełnosprawności uczniów zostały częściowo rozwiązane. Problemem pozostałym do rozwiązania jest niedostosowany budynek szkoły do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością oraz brak odpowiednich pomocy dydaktycznych;
- 6) Gmina Ojrzeń – 24 uczniów z niepełnosprawnością, w tym 6 uczniów objętych nauczaniem indywidualnym. Na terenie gminy nie występują problemy edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- 7) Gmina Opinogóra – brak danych;
- 8) Gmina Regimin – 19 uczniów z niepełnosprawnością. Problemy edukacyjne wynikające z niepełnosprawności uczniów zostały rozwiązane.
- 9) Gmina Sońsk – 25 uczniów z niepełnosprawnością, w tym 8 uczniów objętych nauczaniem indywidualnym. Problemy edukacyjne wynikające z niepełnosprawności uczniów zostały rozwiązane.

Kompleksowa analiza danych zawartych w ankietach dotycząca rehabilitacji edukacyjnej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wskazuje, że w większości gmin problemy edukacyjne zostały rozwiązane, uczniowie mają zapewnione odpowiednie warunki nauki. Nadal jednak w niektórych gminach występują bariery architektoniczne w placówkach oświatowych.

Można stwierdzić, że gminy powiatu ciechanowskiego podejmują działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych, jednak niezbędne jest dalsze wsparcie w zakresie doposażenia szkół oraz likwidacji barier architektonicznych w placówkach oświatowych.

VI. Rehabilitacja zawodowa w powiecie ciechanowskim

Definicja rehabilitacji zawodowej jest zawarta w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.). Zgodnie z art. 8 ust 1 „rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy”.

Ustawodawca wskazał szereg działań niezbędnych do realizacji tego celu, czyli: dokonanie oceny zdolności do pracy, prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia, przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia, dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie, określenie środków technicznych

umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy. Zadania te realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie.

Tabela Nr 8. Stopa bezrobocia w latach 2023 – 2024.

	2023 rok	2024 rok
Polska	5,1 %	5,1 %
Województwo mazowieckie	4,0 %	4,0 %
Powiat ciechanowski	8,0 %	8,3 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Tabela nr 9. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczba ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.

Wyszczególnienie		Ogółem osoby z niepełnosprawnością	Kobiety	Mężczyźni
	Ogółem	127	46	81
Miejsce zamieszkania	Miasto	72	23	49
	Wieś	55	23	32
Wiek	15-17	0	0	0
	18-24	6	4	2
	25-29	9	3	6
	30-39	23	11	12
	40-44	19	7	12
	45-49	13	3	10
	50-54	18	7	11
	55-59	24	10	14
	60 lat i więcej	15	1	14
Wykształcenie	Wyższe	14	5	9
	Policealne i średnie zawodowe	31	13	18
	Średnie ogólnokształcące	13	7	6
	Zasadnicze zawodowe	37	14	23
	Gimnazjalne	5	1	4
	Podstawowe i podstawowe nieukończone	27	6	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Tabela nr 10. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczba ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.

Wyszczególnienie		Ogółem osoby z niepełnosprawnością	Kobiety	Mężczyźni
	Ogółem	100	40	60
Miejsce zamieszkania	Miasto	56	23	33
	Wieś	44	17	27
Wiek	15-17	0	0	0
	18-24	7	3	4
	25-29	4	2	2
	30-39	15	5	10
	40-44	14	6	8
	45-49	16	7	9
	50-54	12	6	6
	55-59	23	11	12
	60 lat i więcej	9	0	9
Wykształcenie	Wyższe	8	5	3
	Policealne i średnie zawodowe	21	11	10
	Średnie ogólnokształcące	19	7	12
	Zasadnicze zawodowe	24	7	17
	Gimnazjalne	2	0	2
	Podstawowe i podstawowe nieukończone	26	10	16

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Tabela nr 11. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczba ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.

Wyszczególnienie		Osoby z niepełnosprawnością ogółem	
Stopień niepełnosprawności	Znaczny		7
	Umiarkowany		37
	Lekki		83
Przyczyny niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe		1
	Choroby psychiczne		20
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu		7
	Choroby narządu wzroku		6
	Upośledzenie narządu ruchu		35
	Epilepsja		7
	Choroby układu oddechowego i układu krążenia		7
	Choroby układu pokarmowego		5

	Choroby układu moczowo-płciowego	6
	Choroby neurologiczne	15
	Inne	15
	Nieustalone	4
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	18
	1-5	42
	5-10	17
	10-20	17
	20-30	11
	30 lat i więcej	1
	Bez stażu	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Tabela nr 12. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczba ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.

Wyszczególnienie	Osoby z niepełnosprawnością ogółem	
Stopień niepełnosprawności	Znaczny	8
	Umiarkowany	38
	Lekki	54
Przyczyny niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	3
	Choroby psychiczne	17
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	8
	Choroby narządu wzroku	2
	Upośledzenie narządu ruchu	27
	Epilepsja	5
	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	4
	Choroby układu pokarmowego	6
	Choroby układu moczowo-płciowego	1
	Choroby neurologiczne	13
	Inne	12
	Nieustalone	2
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	13
	1-5	38
	5-10	11
	10-20	13
	20-30	11
	30 lat i więcej	0
	Bez stażu	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie, w ramach środków finansowych PFRON, będących w jego dyspozycji, wspierał w latach 2023-2024 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu, zgodnie ze zgłaszanymi do urzędu potrzebami.

Tabela nr 13. Zestawienie wykorzystanych środków PFRON w latach 2023-2024.

Lp.	Zadanie	2023		2024	
		Liczba ON	Kwota	Liczba ON	Kwota
1.	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej art. 12a	0	0	1	40.000,00
2.	Zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, adaptacji urządzeń, art.26	0	0	0	0
3.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej art. 26e	0	0	0	0
4.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych art. 11 art. 35a ust. 1 pkt 6	1	3.853,50	1	10.411,86
5.	Finansowanie kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych art.40	0	0	0	0
Razem rehabilitacja zawodowa		1	3.853,50	2	50.411,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ciechanowie.

Podsumowując, działania w zakresie rehabilitacji zawodowej w powiecie ciechanowskim w latach 2023-2024 koncentrowały się na wspieraniu aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami poprzez doradztwo, szkolenia i indywidualne formy wsparcia finansowanego ze środków PFRON.

Pomimo niewielkiej liczby osób zarejestrowanych w urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy, podejmowane inicjatywy mają na celu zwiększenie motywacji do podjęcia zatrudnienia, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz tworzenie warunków sprzyjających integracji osób z niepełnosprawnością na lokalnym rynku pracy.

VII. Rehabilitacja społeczna w powiecie ciechanowskim.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami w ramach rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie poprzez:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- 2) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 5) dofinansowanie usług tłumacza języka migowego,
- 6) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Środki finansowe na powyższe zadania pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Są przekazywane na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym.

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków otrzymanych w poszczególnych latach.

Tabela nr 14. Środki otrzymane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2023-2024 w powiecie ciechanowskim.

Rok	Kwota
2023	2.233.843,00
2024	2.660.172,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

W 2024 roku przyznano o 426.329,00 złotych więcej w stosunku do roku 2023.

Tabela nr 15. Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2023-2024 przeznaczone na rehabilitację społeczną.

Rok	Ogółem	Rehabilitacja społeczna	W tym wtz
2023	2.233.843,00	2.229.983,00	884.880,00
2024	2.660.172,00	2.609.632,00	1.010.880,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

W badanych latach z kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną ok. 40% stanowiło dofinansowanie kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej działającym na terenie powiatu ciechanowskiego.

Pozostała część ok. 60% przeznaczana była na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, które dotyczyły:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,

- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Podjmując decyzję o podziale przyznanych w danym roku środków finansowych PFRON na realizację zadań ustawowych, zawsze uwzględnia się istniejące w powiecie potrzeby mieszkańców. Propozycję planu rzeczowo-finansowego środków PFRON na dany rok opiniuje Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnus oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Czas trwania turnusów wynosi co najmniej 14 dni. Turnusy mogą być organizowane wyłącznie w ośrodkach, które uzyskały wpis do rejestru ośrodków prowadzonego przez wojewodę, oraz które zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu, dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu, oraz bazę do prowadzenia rehabilitacji i realizacji określonego programu turnusu.

Tabela nr 16. Liczba wypłaconych dofinansowań w latach 2023-2024 do turnusów rehabilitacyjnych.

Rok	2023		2024	
Wyszczególnienie	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Wypłacone dofinansowania	207	304.694,00	257	403.293,00
Osoby dorosłe	132	207.078,00	169	280.209,00
opiekunowie	55	63.946,00	65	79.352,00
Dzieci i młodzież	10	20.200,00	12	27.144,00
opiekunowie	10	13.470,00	11	16.588,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Osoby niepełnosprawne, które dokonały zakupu przedmiotu ortopedycznego lub środka pomocniczego w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i poniosły z tego tytułu wydatki mogą się ubiegać o całkowity lub częściowy zwrot poniesionych wydatków finansowych w PCPR w Ciechanowie, o ile spełniają łącznie następujące warunki:

- a) posiadają aktualne orzeczenie potwierdzające status osoby niepełnosprawnej,
- b) przeciętny miesięczny dochód tych osób w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc składania wniosku nie przekracza odpowiednio:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy - na członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia - w przypadku osoby samotnej.

W ramach dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano m.in. zakup: pieluchomajtek i cewników, wózków inwalidzkich, aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, materacy i poduszek przeciw odleżynowych, protez kończyn górnych i dolnych, ortez.

Tabela nr 17. Liczba wniosków złożonych i zrealizowanych na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba złożonych wniosków	889*	1.044*
Liczba osób, którym wypłacono dofinansowanie	391	461
Wypłacone dofinansowanie z PFRON	655.088,00	733.774,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

* jedna osoba może złożyć kilka wniosków

Mając na uwadze wymienione szczegółowo rodzaje przedmiotów pomocy w zaopatrzeniu, ilość składanych przez osoby z niepełnosprawnością wniosków o dofinansowanie uzasadnionym jest przeznaczanie i wydatkowanie tak wysokich kwot środków finansowych PFRON.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny może wynosić do 80 % kosztów tego sprzętu, pomniejszonych o ewentualne dofinansowanie z innych źródeł, nie więcej jednak niż do pięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby fizyczne (w tym małoletnie), które spełniają kryteria udzielenia pomocy i mają lekarskie wskazanie, że wymagają zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

Tabela nr 18. Liczba wniosków złożonych oraz rozliczonych umów dotyczących dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba złożonych wniosków	20	27
Liczba rozliczonych umów	17	25
Wypłacone dofinansowanie	39.999,00	49.905,99

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Przedmiotem dofinansowania najczęściej były rowery stacjonarne, bieżnie, orbitreki.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Rehabilitacja społeczna jest realizowana między innymi poprzez likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Barier architektoniczne są to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

O dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnością, które mają problemy w poruszaniu się oraz są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.

Dofinansowanie obejmowało zakup i montaż windy oraz dostosowanie łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Tabela nr 19. Liczba zawartych umów na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba zawartych umów	4	6
Wyplacone dofinansowanie	60.000,00	105.000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Barier w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się / lub przekazywanie informacji.

Dofinansowanie obejmowało m.in. zakup: komputerów, telefonów komórkowych, tabletów z oprogramowaniem Mówik.

Tabela nr 20. Liczba zawartych umów na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba zawartych umów	32	39
Wyplacone dofinansowanie	95.682,05	96.405,98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Barier techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Dofinansowanie obejmowało m.in. zakup: łóżek rehabilitacyjnych, podnośników, schodolazów, urządzeń sanitarno-higienicznych i poręczy do łazienki.

Tabela nr 21. Liczba zawartych umów na dofinansowanie likwidacji barier technicznych w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba zawartych umów	32	48
Wyplacone dofinansowanie	152.797,19	179.342,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Analiza danych z powyższych tabel wskazuje na tendencję wzrostową w zakresie potrzeb przy likwidowaniu barier.

Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zakres tego zadania obejmuje działania o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym oraz turystycznym kierowane do osób z niepełnosprawnością. O dofinansowanie ze środków Funduszu mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które złożą wniosek w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania, oraz:

- prowadzą działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do rodzaju zadania i do potrzeb osób z niepełnosprawnością warunków technicznych i lokalowych,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Tabela nr 22. Liczba zawartych umów na dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023	2024
Liczba zawartych umów	4	3
Wypłacone dofinansowanie	36.840,00	30.000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

W latach 2023-2024 z tej formy dofinansowania skorzystały 203 osoby, członkowie ciechanowskich organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Ciechanowie przy Domu Pomocy Społecznej w Ciechanowie ul. Krucza 32 rozpoczął działalność w dniu 01 lutego 2021 roku. Jednostką prowadzącą warsztat jest Dom Pomocy Społecznej w Ciechanowie ul. Krucza 32. Do warsztatu uczęszcza 30 osób niepełnosprawnych, zamieszkujących na terenie powiatu i spełniających prawne kryteria kwalifikacji do placówki.

Koszty działalności Warsztatu, zgodnie z aktualnym stanem prawnym, finansowane są w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i w 10% ze środków własnych powiatu.

Tabela nr 23. Struktura źródeł finansowania w latach 2023-2024 roku kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ciechanowie.

Wyszczególnienie	2023	2024
Dofinansowanie kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej art.35 a ust. 1 pkt. 8 ustawy	884.880,00	1.010.880,00
Środki powiatu ciechanowskiego finansujące działalność WTZ Ciechanów	98.320,00	112.320,00
Razem	983.200,00	1.123.200,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Program „Aktywny samorząd”

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Celami szczegółowymi programu są:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- zwiększenie niezależności oraz szans na aktywizację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością poprzez poprawę dostępności wentylacji domowej pod koncentrator tleny lub respiratorem.

Program składa się z dwóch modułów:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej,

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się,

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką),

Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Poniższa tabela przedstawia wykonanie programu w latach 2023-2024.

Tabela nr 24. Kwota wypłacona w ramach Programu w latach 2023-2024

Wyszczególnienie	2023	2024
Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.	371.142,19	416.892,43
Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	78.148,00	94.985,90
Razem	449.290,19	511.878,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie.

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”.

W 2022 roku Powiat Ciechanowski przystąpił do realizacji programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” finansowanego ze środków PFRON. Program obejmuje dwa moduły:

- 1) **Mieszkanie dla absolwenta**, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta. Pierwszy wniosek wpłynął w czerwcu 2025 roku. Została zawarta z Beneficjentem umowa cywilno-prawna. Dofinansowanie kosztów wynajmu mieszkania wynosi 175.200,00 zł i obejmuje 60 miesięcy wynajmu. Do 10-go każdego miesiąca jest wypłacane dofinansowanie.
- 2) **Dostępne mieszkanie**, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

W latach 2022-2024 nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie zamiany mieszkania.

Program „Wyrównywanie różnic między regionami III”

Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnościami do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

Celami operacyjnymi programu są:

- przystosowanie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych zarządzanych przez gminy, towarzystwa budownictwa społecznego, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe zapewniające dostępność lokali mieszkalnych osobom niepełnosprawnym zamieszkujących te budynki,
- zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy,
- zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych,
- zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne,
- zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych na terenach powiatów pozbawionych tych placówek oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury warsztatów terapii zajęciowej na terenach powiatów, gdzie te placówki funkcjonują,
- zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Powiat ciechanowski od kilku lat uczestniczy w programie zarówno jako realizator jak i projektodawca. Wykonanie zadania w ramach programu często wymaga dłuższego okresu realizacji, co skutkuje tym, że umowa zawarta w danym roku, może zostać rozliczona w następnym roku kalendarzowym.

W 2023 roku powiat ciechanowski uzyskał dofinansowanie do projektu w obszarze B programu pn. „Wykonanie pochylni przy budynku Urzędu Gminy w Ojrzeniu dla osób niepełnosprawnych” w wysokości 49.700,00 zł. Umowa nie została zrealizowana ze względu na rezygnację Gminy Ojrzeń.

W 2024 roku powiat ciechanowski uzyskał dofinansowanie do czterech projektów tj.:

- „Dostosowanie budynku Zespołu Szkół nr 2 w Ciechanowie do potrzeb osób niepełnosprawnych” – dofinansowanie w wysokości 176.000,00 zł,
- „Zakup samochodu dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ciechanowie” – dofinansowanie w wysokości 144.000,00 zł,
- „Zakup samochodu 9 osobowego dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych ze stanowiskiem dla wózka inwalidzkiego dla Ośrodka Wsparcia w Ciechanowie” – dofinansowanie w wysokości 144.000,00 zł,
- „Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych i poruszających się na wózkach dla Domu Pomocy Społecznej „Kombatant” w Ciechanowie – dofinansowanie w wysokości 144.000,00 zł.

Wszystkie wyżej wymienione projekty zostały zrealizowane.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

Program finansowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, których adresatami są:

- 1) Dzieci, które ukończyły 2 rok życia do ukończenia 16 roku życia posiadające orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności – konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia
- 2) osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Nadrzędnym celem usług asystencji osobistej powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne.

Na terenie powiatu ciechanowskiego program jest realizowany przez środki pomocy społecznej.

Tabela nr 25. Liczba osób objętych programem w latach 2023-2024.

Gmina	2023	2024
m. Ciechanów	32	49
gm. Ciechanów	0	8
Głinojeck	0	0
Gołymin	0	0
Grudusk	0	0
Ojrzeń	0	0
Opinogóra	18	0
Regimin	0	7
Sońsk	6	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej.

VIII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

W powiecie ciechanowskim aktywnie działa szereg organizacji pozarządowych, które odgrywają ważną rolę w życiu społecznym i włączaniu osób z niepełnosprawnością w różne obszary funkcjonowania społeczności lokalnej. Organizacje te stanowią cenne wsparcie dla samorządu, a ich działalność opiera się na zaangażowaniu, wiedzy oraz znajomości potrzeb lokalnego środowiska. Dzięki temu stanowią one istotne ogniwo w systemie pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz w kształtowaniu pozytywnego wizerunku tych osób w społeczeństwie.

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi ma charakter partnerski i opiera się na wspólnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców. Organizacje te realizują różnorodne inicjatywy – od działań integracyjnych i edukacyjnych, po przedsięwzięcia z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Ich aktywność przyczynia się do rozwijania postaw otwartości, solidarności i wzajemnej pomocy w lokalnej społeczności.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością z roku na rok rozwijają się coraz bardziej i zyskują coraz większe lokalne znaczenie. Starosta Ciechanowski powołując 5- osobową Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych, jako organ doradczy, uwzględnił w składzie rady przedstawicieli z organizacji pozarządowych. Aktualnie w Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych powołanej na czteroletni okres tj. październik 2023 – październik 2027, działają reprezentanci z: Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Ciechanowie i Polskiego Związku Niewidomych Koło Terenowe w Ciechanowie.

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Ciechanowie.

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem jest ogólnopolskim, niedochodowym i samopomocowym stowarzyszeniem zrzeszającym osoby z niepełnosprawnością i pełnosprawne, działającym na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich rodzin. Najważniejsze cele towarzystwa to: profilaktyka niepełnosprawności dorosłych i dzieci, pomoc społeczna osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom w trudnej sytuacji, rozwój krajoznawstwa oraz różnych form wypoczynku, rozwój kultury i sztuki wśród osób z niepełnosprawnością.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Miejsko-Powiatowego w Ciechanowie.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci to organizacja o zasięgu ogólnopolskim, działająca od 1919 roku, która zrzesza osoby działające na rzecz i dla dobra dzieci oraz ich rodzin.

Głównym celem działalności TPD jest organizowanie i prowadzenie różnych form pomocy w dziedzinie opieki i wychowania dzieci z rodzin ubogich, rozbitych, wielodzietnych, niewydolnych wychowawczo, jak również inicjowanie specjalistycznych form pomocy rodzinie w wychowaniu dziecka z niepełnosprawnością i przewlekle chorego.

Polski Związek Niewidomych Koło Terenowe w Ciechanowie.

Polski Związek Niewidomych to organizacja o ogólnopolskim zasięgu z dużymi tradycjami i osiągnięciami. Skupia tylko osoby niewidome i niedowidzące w znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dawniej z I i II grupa inwalidzką z powodu dysfunkcji narządu wzroku. Otacza również opieką osoby z dysfunkcją narządu wzroku nie zrzeszone w organizacji. W powiecie ciechanowskim związek działa od lat, aktualnie pod postacią Koła Terenowego PZN w Ciechanowie. Działania organizacji oparte są przede wszystkim na wspieraniu osób niewidomych i słabowidzących, promowaniu ich praw, integracji społecznej, likwidacji barier i przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Ciechanowskie Stowarzyszenie dla Niepełnosprawnych

Celem Stowarzyszenia jest:

- poprawa warunków życiowych i zdrowotnych oraz zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, gospodarczym, zawodowym, kulturalnym, turystycznym i sportowym,
- zabezpieczenie pomocy osobom niepełnosprawnym w rozwiązywaniu problemów życiowych poprzez udostępnienie informacji, poradnictwa prawnego oraz świadczeń socjalno-bytowych,
- likwidowanie barier architektonicznych i psychologiczno-społecznych oraz kształtowanie prekursorskich postaw wśród osób niepełnosprawnych,
- wyzwalanie inicjatyw osób niepełnosprawnych w kierunku jak najwszechstronnejszej ich rehabilitacji i leczenia rozumianych jako proces osiągania optymalnego poziomu funkcjonowania w społeczeństwie, po to, by zapewnić możliwość kierowania własnym życiem,
- artykułowanie i reprezentowanie interesów osób niepełnosprawnych w kraju i na arenie międzynarodowej.

Debeściaki Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Ciechanowie.

Stowarzyszenie powstało w grudniu 2023 roku z myślą o osobach z niepełnosprawnościami – zarówno dzieciach, jak i dorosłych.

Jego głównym celem jest wspieranie integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów poprzez wspólne zabawy, spotkania, wyjazdy i inne formy aktywności. Stowarzyszenie dąży do przeciwdziałania wykluczeniu i izolacji, aby każdy miał możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.

Stowarzyszenie realizuje swoje założenia poprzez organizację imprez, warsztatów tematycznych, zajęć ogólnorozwojowych oraz kampanii społecznych, które przybliżają problemy, z jakimi na co dzień mierzą się osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny.

Fundacja Pomocy Dzieciom, Młodzieży i Dorosłym Niepełnosprawnym „Być Jak Inni” w Ciechanowie.

Celami działania Fundacji jest:

- niesienie pomocy dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i innymi zaburzeniami rozwojowymi,
- udzielanie wsparcia ich rodzinom,
- prowadzenie kompleksowej diagnozy, terapii i edukacji, rehabilitacji medycznej, fizycznej, psychicznej, społecznej i zawodowej, zgodnej z najnowszymi standardami krajowymi i międzynarodowymi dzieci, młodzieży i osób dorosłych z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i innymi zaburzeniami rozwojowymi,
- promocja problemu i potrzeb osób dotkniętych w/w zaburzeniami oraz przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej,
- rzecznictwo interesów i praw dzieci, młodzieży i osób dorosłych z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i innymi zaburzeniami rozwojowymi.

Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Ciechanowie

Celem Polskiego Czerwonego Krzyża jest zapobieganie cierpieniom ludzkim i ich łagodzenie we wszelkich okolicznościach i w każdym czasie, przy zachowaniu bezstronności oraz bez jakiegokolwiek dyskryminacji, zwłaszcza z powodu narodowości, przynależności do grupy etnicznej, pochodzenia społecznego, rasy, płci, religii lub poglądów politycznych.

IX. Kompleksowa rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu ciechanowskiego

Tabela nr 26. Kompleksowa rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu ciechanowskiego.

Rehabilitacja społeczna na terenie gminy

Dostępność budynków użyteczności publicznej urząd gminy (pyt.1)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	częściowa	częściowa	częściowa	pełna	pełna	częściowa	pełna	pełna
Dostępność budynków publicznych i niepublicznych placówek zdrowia								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	brak	pełna	pełna	pełna	pełna	częściowa	pełna	pełna
Dostępność budynków publicznych i niepublicznych placówek edukacyjnych								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	częściowa	częściowa	częściowa	częściowa	pełna	częściowa	częściowa	pełna
Dostępność budynków kultury, sportu i rekreacji								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	brak	częściowa	częściowa	pełna	pełna	częściowa	częściowa	częściowa
Dostępność budynków instytucji handlowych i gastronomicznych								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	brak	częściowa	częściowa	pełna	pełna	częściowa	częściowa	pełna

Dostępność budynków kultu religijnego.								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	brak	częściowa	częściowa	pełna	pełna	częściowa	częściowa	Pełna
Proszę wymienić istniejące bariery architektoniczne w poszczególnych budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy oraz określić termin ich likwidacji ? (pyt. 2)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
Brak danych	Wysokie progi, wąskie drzwi, brak podjazdów, brak dostosowanych toalet – likwidacja w okresie 2 lat.	Urząd Gminy – łazienki nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nie mają dostępu do I piętra budynku – planowany termin likwidacji 2026 r. Placówki edukacyjne wskazują na brak windy – termin likwidacji trudny do określenia. Instytucje kultury – brak do najniższej położonej kondygnacji budynku – termin realizacji trudny do określenia. Handel/gastronomia w części obiektów brak podjazdów, wąskie alejki – termin likwidacji trudny do określenia. Obiekty sakralne – w części obiektów brak podjazdów dla osób z	Brak windy w Urzędzie Gminy i Zespole Placówek Oświatowych. Brak łazienek przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami. W Urzędzie Gminy i jednostkach podległych są wysokie progi i wąskie drzwi.	Szkoły brak windy lub schodolazu na piętro budynku.	Brak podjazdu dla wózków inwalidzkich i windy w GOPS.	Brak windy i pętli indukcyjnych w obiektach. W 2026 r. pod warunkiem uzyskania dofinansowania.	Brak	Brak

		niepełnosprawnością – termin likwidacji trudny do określenia.						
Czy prowadzono likwidację barier architektonicznych w przestrzeni publicznej (np. usuwanie przeszkód małej architektury, budowa podjazdów, specjalne oznakowania itp.) ? (pyt. 3)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymín	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak. Stopień likwidacji barier 50%.	Tak. Stopień likwidacji barier trudny do określenia.	Tak. Stopień likwidacji barier 20%.	Tak. Stopień likwidacji barier 25%	Nie	Nie	Tak Stopień likwidacji 10%.	Tak Stopień likwidacji barier 99%
Czy dostępne są usługi tłumacza języka migowego? (pyt. 4)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymín	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Tak	Nie	Tak
Czy organizowane są wydarzenia (sportowe, kulturalne, rekreacyjne) dla osób z niepełnosprawnościami ? (pyt. 5)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymín	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak. Pikniki, wycieczki organizowane przez Klub Senior+ w Gumowie oraz inne imprezy integracyjne. Dzień dziecka i Dożynki organizowane przez Urząd Gminy.	Tak. Organizowanych jest wiele wydarzeń w których udział biorą m.in. osoby z niepełnosprawnościami.	Nie	Tak. Dzień dziecka, Mikołajki dostępne dla wszystkich osób nie tylko z niepełnosprawnościami.	Nie	Nie	Nie	Tak w każdym wydarzeniu uczestniczą osoby z niepełnosprawnościami.

Czy gmina wspiera finansowo osoby indywidualne z niepełnosprawnościami (np. sportowców, artystów) ? (pyt. 6)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Czy w gminie działają organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami ? (pyt. 7)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Tak Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych	Tak Stowarzysze nie Pomocy Potrzebujący m w Gminie Regimin.	Tak. Każda z organizacji proponuje praktycznie okrojone wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami.
Czy gmina wspiera organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami ? (pyt. 8)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Tak Stowarzyszenie inicjatyw Społecznych 20.000,00 zł	Nie	Nie
Rola Miejskiego/Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym. (pyt. 9)								
m. Ciechanów	brak danych							
gm. Ciechanów	GOPS pomocą obejmuje 36 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops jest bez zmian.							
Głinojeck	MGOPS pomocą obejmuje 196 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops jest bez zmian.							
Gołymin	GOPS pomocą obejmuje 67 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops ma tendencję spadkową.							

Grudusk	GOPS pomocą obejmuje 82 osoby z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops ma tendencję wzrostową.							
Ojrzeń	GOPS pomocą obejmuje 129 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops ma tendencję spadkową.							
Opinogóra	GOPS pomocą obejmuje 151 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops ma tendencję wzrostową.							
Regimin	GOPS pomocą obejmuje 27 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops jest bez zmian.							
Sońsk	GOPS pomocą obejmuje 175 osób z niepełnosprawnościami. Zapotrzebowanie osób z niepełnosprawnością na pomoc ze strony ops ma tendencję wzrostową.							
Czy prowadzone są działania informacyjne (o prawach, wsparciu, PFRON) ? (pyt. 10)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak. Udzielanie informacji w ramach pracy socjalnej, prezentacje i odczyty w klubie Senior+ w Gumowie.	Tak. Informacje na temat wsparcia osób z niepełnosprawnościami można uzyskać w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Głinojecku.	Tak. Pracownicy GOPS informują osoby z niepełnosprawnościami osobiście podczas wizyt w środowisku.	Tak. Informacje na stronach www, i FB.	Tak. Informacje o świadczeniu wspierającym dla ON, warunkach jego nabycia i sposobie składania wniosku, informacje o programie „Asystent osobisty ON” oraz o świadczeniach pieniężnych i rzeczowych.	Nie	Nie	Nie

Czy gmina posiada lokalny program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami ? (pyt. 11)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Czy pozyskano środki UE/PFRON na działania dla osób z niepełnosprawnościami w ostatnich 2 latach ? (pyt. 12)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak. Samochód dostosowany do transportu osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy Ciechanów.	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie

Rehabilitacja zawodowa na terenie gminy

Czy znana jest liczba osób z niepełnosprawnością w wieku aktywności zawodowej? (pyt.1)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Czy osoby te są zainteresowane podjęciem zatrudnienia? (pyt. 2)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Czy gmina wspiera zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami? (pyt. 3)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak. Według potrzeb zatrudniane są osoby niepełnosprawne w ramach współpracy z PUP w Ciechanowie	Tak. W MGOPS organizowane są spotkania z PUP poświęcone m.in. tematyce zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, dostępne są aktualne oferty pracy.	Nie	Tak. Promocja zatrudnienia.	Tak. Promując miejsca pracy oraz zgłaszając wg. potrzeb swoją ofertę do PUP a także za pośrednictwem lokalnej prasy i strony internetowej.	Nie	Nie	Tak. W ramach własnego zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością.
Czy w urzędzie gminy i podległych jednostkach organizacyjnych zatrudniane są osoby z niepełnosprawnościami? (pyt. 4)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Tak. 2-4 osób	Tak. 2 osoby	Tak. 4 osoby	Tak. 1 osoba	Tak. 1 osoba	Nie	Tak. 1 osoba	Tak. 5 osób
Czy lokalni pracodawcy zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami? (pyt. 5)								
m. Ciechanów	gm. Ciechanów	Głinojeck	Gołymin	Grudusk	Ojrzeń	Opinogóra	Regimin	Sońsk
brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Tak	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Inne problemy dotyczące osób z niepełnosprawnościami.

Czy są istotne problemy, które powinny być ujęte w powiatowym programie?	
m. Ciechanów	brak danych
gm. Ciechanów	Tak. Objęcie osób z niepełnosprawnością wszystkich placówek specjalistycznych w tym oświatowych, wielokierunkowym wsparciem celem podwyższenia jakości życia i zabezpieczenia ich potrzeb socjalno-bytowych, które wpłynął na ich optymalny rozwój i wyrównanie szans społecznych.
Głinojeck	Tak. Brak dostępu do odpowiedniej rehabilitacji zawodowej, brak tolerancji w społeczeństwie i izolacja społeczna, trudności z zatrudnieniem.
Gołymin	Tak. Brak oferty kulturalno-sportowej dla osób z niepełnosprawnościami, brak środków komunikacji publicznej, trudny dostęp do lekarzy specjalistów.
Grudusk	Nie.
Ojrzeń	Tak. Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, do specjalistycznych poradni rehabilitacyjnych, poszerzenie zakresu usług wykonywanych w domach tych osób, zwiększenie dostępności dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół i przedszkoli z oddziałem integracyjnym.
Opinogóra	Nie
Regimin	Nie
Sońsk	Nie.

X. Cele szczegółowe i zadania do realizacji w latach: 2026 – 2034

L.p.	CEL SZCZEGÓŁOWY	ZADANIA DO REALIZACJI
1.	Rehabilitacja społeczna - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami	- zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością; - poprawa jakości oraz dostępności usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, - wspieranie osób z niepełnosprawnościami poprzez zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych; - wspieranie osób z niepełnosprawności poprzez likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się; - wspieranie istniejących form kompleksowej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami (WTZ, ŚDS, Ośrodek Wsparcia, itp.), - rozwój usług asystenta osoby niepełnosprawnej; - poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, terapeutyczne;
2.	Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami	- wzrost kwalifikacji osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym; - wsparcia osób z niepełnosprawnościami w rozwoju ich kompetencji, poszukiwaniu pracy i utrzymaniu zatrudnienia oraz prowadzenie poradnictwa zawodowego; - wsparcie w procesie samozatrudnienia poprzez przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej; - organizowanie i finansowanie instrumentów rynku pracy służących aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością, w tym m. in. staży, prac interwencyjnych, robót publicznych; - organizowanie szkoleń dla osób z niepełnosprawnością w celu zwiększenia ich szans na zatrudnienie; - promowanie rozwoju elastycznych i alternatywnych form zatrudnienia i organizacji czasu pracy; - promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami; - organizowanie targów pracy z uwzględnieniem potrzeb aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością;

3.	Edukacja dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich rodzin	- wsparcie procesu edukacji; - prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością; - wsparcie finansowe młodzieży z niepełnosprawnością w podejmowaniu edukacji na poziomie wyższym; - eliminowanie barier architektonicznych w budynkach i placówkach edukacyjnych; - wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny dziecka z niepełnosprawnością; - prowadzenie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością; - prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego; - poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, terapeutyczne; - szkolenia kadry placówek oświatowych w zakresie wspomagania rozwoju uczniów z niepełnosprawnością;
4.	Rozwój aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami	- poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, terapeutyczne; - rozwój usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym opiekuńczych; - zwiększenie dostępności infrastruktury; - zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w wydarzeniach kulturalnych i sportowych; - współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami;
5.	Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej i właściwych postaw społecznych	- publikowanie informacji dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością; - kampanie społeczne; - upowszechnianie informacji dotyczących uprawnień osób z niepełnosprawnością za pomocą mediów lokalnych, portali społecznościowych; - kształtowanie właściwych postaw sprzyjających integracji; - rozwój wszelkich form aktywizacji osób z niepełnosprawnościami; - organizowanie spotkań integracyjnych; - promowanie twórczości osób z niepełnosprawnościami poprzez organizowanie wystaw, konkursów itp. - wspieranie organizacji pozarządowych, organizacja spotkań z władzami powiatu.

WSKAŹNIKI

- liczba osób z niepełnosprawnością, którym udzielono wsparcia;
- liczba udzielonych dofinansowań;
- liczba osób z niepełnosprawności objętych aktywizacją społeczną i zawodową;
- liczba zorganizowanych spotkań, przedsięwzięć, projektów;
- liczba osób, którym udzielono poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapeutycznego;
- liczba zlikwidowanych barier;
- liczba asystentów osób niepełnosprawnych;

Adresaci programu:

- 1) Osoby z niepełnosprawnością;
- 2) Rodziny i opiekunowie osób z niepełnosprawnością;
- 3) Instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością;
- 4) Społeczność lokalna;
- 5) Placówki oświatowe.

Program jest realizowany na rzecz osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu ciechanowskiego.

Realizatorzy i partnerzy programu:

- 1) Starostwo Powiatowe w Ciechanowie;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie;
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie;
- 4) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ciechanowie;
- 5) Powiatowe Centrum Usług Wspólnych w Ciechanowie;
- 6) Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kruczej w Ciechanowie;
- 7) Dom Pomocy Społecznej „Kombatant” w Ciechanowie;
- 8) Warsztat Terapii Zajęciowej przy DPS w Ciechanowie;
- 9) Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Ciechanowie.

Partnerzy: Ośrodki Pomocy Społecznej, samorządy gminne, organizacje pozarządowe z terenu powiatu ciechanowskiego.

Prognozowane efekty realizacji programu

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ciechanowskim na lata 2026-2034 ma na celu określenie zarówno skali niepełnosprawności, jak i kierunków działań jakie powinny być podjęte, aby zmniejszyć bariery w życiu społecznym i zawodowym osób z niepełnosprawnościami. Realizacja Programu przyczyni się do:

- poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie dostępności do usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych i zawodowych;
- wzrostu samodzielności i aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami;
- ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego;
- zwiększenia liczby osób z niepełnosprawnościami korzystających z form rehabilitacji, wsparcia i aktywizacji;

- rozwoju współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami;
- zwiększenia świadomości społecznej w zakresie potrzeb, praw i potencjału osób z niepełnosprawnościami;
- wzmocnienia roli rodzin i opiekunów w procesie wspierania osób z niepełnosprawnościami;
- rozwoju infrastruktury przyjaznej i dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami;
- poprawy postaw społecznych sprzyjających integracji i włączeniu osób z niepełnosprawnościami w życie lokalnej społeczności.

Efektem długofalowym będzie stworzenie otwartego środowiska, umożliwiającego osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w życiu społecznym, edukacyjnym i zawodowym.

Źródła finansowania:

- 1) Budżet powiatu;
- 2) Budżet jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) Budżet państwa,
- 4) Środki unijne;
- 5) Środki PFRON;
- 6) Fundusz Pracy;
- 7) Dotacje celowe.

XI. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring i ewaluacja Programu będą prowadzone w celu oceny skuteczności podejmowanych działań oraz stopnia realizacji założonych celów.

Za koordynację i bieżące monitorowanie realizacji Programu odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ciechanowie, we współpracy z partnerami i realizatorami Programu.

Monitoring będzie przeprowadzany na podstawie osiągniętych wskaźników w oparciu o informacje przedstawione przez realizatorów poszczególnych działań. Głównym narzędziem monitoringu będą coroczne sprawozdania z realizacji programu za dany rok kalendarzowy. Sprawozdania tworzone będą na podstawie danych uzyskanych od powiatowych jednostek organizacyjnych, gminnych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie ciechanowskim. Sprawozdanie będzie przedkładane do zapoznania Powiatowej Społecznej Radzie do Spraw Osób Niepełnosprawnych działającej przy Staroście Ciechanowskim.

Program ma charakter otwarty zarówno w zakresie merytorycznym, jak i czasowym, i w każdym czasie – jeżeli zachodzi taka potrzeba – może być uzupełniany i zmieniany. Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania Programu, a które należy uwzględnić podczas jego trwania. Wyniki ewaluacji zostaną wykorzystane do opracowania kolejnego programu oraz do bieżącego doskonalenia działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w powiecie ciechanowskim.

XII. Podsumowanie

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Powiecie Ciechanowskim na lata 2026-2034 jest kontynuacją i rozwinięciem dotychczasowych działań samorządu powiatowego na rzecz integracji i wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Program stanowi spójny system działań w obszarze rehabilitacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej, wspierania rodzin oraz kształtowania pozytywnych postaw społecznych wobec osób z niepełnosprawnościami. Określa działania różnych instytucji i organizacji. Zadania realizowane w ramach poszczególnych celów szczegółowych wpłyną na wyrównanie szans osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja Programu będzie możliwa tylko dzięki współpracy wielu podmiotów – instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Celem nadrzędnym Programu jest stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym, z poszanowaniem ich praw, potrzeb i godności.

XIII. Spis tabel

1. Tabela nr 1. Liczba ludności w powiecie ciechanowskim według płci.
2. Tabela nr 2. Liczba osób z niepełnosprawnością w powiecie ciechanowskim według płci.
3. Tabela nr 3. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności w latach 2023-2024.
4. Tabela nr 4. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyny niepełnosprawności i płci – orzeczenia o niepełnosprawności dla osób poniżej 16 r.ż. – w latach 2023-2024.
5. Tabela nr 5. Liczba wydanych orzeczeń według przyczyny niepełnosprawności i płci – orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – osoby powyżej 16 r.ż. – w latach 2023-2024.
6. Tabela nr 6. Liczba wydanych orzeczeń według stopni niepełnosprawności – osoby powyżej 16 r.ż. – w latach 2023-2024.
7. Tabela nr 7. Szczegółowa analiza wydanych w 2024 r. przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną orzeczeń.
8. Tabela nr 8. Stopa bezrobocia w latach 2023-2024.
9. Tabela nr 9. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczna ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.
10. Tabela nr 10. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczna ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.
11. Tabela nr 11. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczna ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2023 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.
12. Tabela nr 12. Charakterystyka osób z niepełnosprawnością objętych ewidencją (łącznie liczna ON bezrobotnych i poszukujących pracy) na dzień 31.12.2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ciechanowie.
13. Tabela nr 13. Zestawienie wykorzystania środków PFRON w latach 2023-2024.
14. Tabela nr 14. Środki otrzymane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2023-2024 w powiecie ciechanowskim.
15. Tabela nr 15. Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2023-2024 przeznaczone na rehabilitację społeczną.
16. Tabela nr 16. Liczba wypłaconych dofinansowań w latach 2023-2024 do turnusów rehabilitacyjnych.
17. Tabela Nr 17. Liczba wniosków złożonych i zrealizowanych na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2023-2024.
18. Tabela Nr 18. Liczba wniosków złożonych oraz rozliczonych umów dotyczących dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2023-2024.
19. Tabela nr 19. Liczba zawartych umów na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w latach 2023-2024.
20. Tabela nr 20. Liczba zawartych umów na dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się w latach 2023-2024.
21. Tabela nr 21. Liczba zawartych umów na dofinansowanie likwidacji barier technicznych w latach 2023-2024.
22. Tabela nr 22. Liczba zawartych umów na dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2023-2024.
23. Tabela nr 23. Struktura źródeł finansowania w latach 2023-2024 roku kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Ciechanowie.
24. Tabela nr 24. Kwota wypłacona w ramach Programu w latach 2023-2024.

25. Tabela nr 25. Liczba osób objętych programem w latach 2023-2024.

26. Tabela nr 26. Kompleksowa rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu ciechanowskiego.